

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Соціальне забезпечення» вибіркового компоненту
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 7 від 30.08.2023р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 8 від 29.08.2023р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол № 7 від 29.08.2023р.

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Протокол
№ 2 від 29.08.2023

Розробник:

Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат наук з державного управління, доцент **Дементов В.О.**

Рецензенти:

1. Заступник директора департаменту соціального захисту населення Сумської міської ради - начальник управління у справах осіб з інвалідністю та соціального обслуговування громадян **Котляр А.І.**
2. Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук **Парфентій Л.А.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин –90 Кількість тем - 10	08 Право 081 Право Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 2 Семестр -3 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<i>денна форма навчання</i> Лекції – 20; Практичні заняття – 20; Самостійна робота – 50 Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом	<i>заочна форма навчання</i> Лекції – 6; Практичні заняття – 8; Самостійна робота – 76; Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Соціальне забезпечення» включає формування у студентів цілісного уявлення про правові засади соціального забезпечення в контексті нових умов соціально-економічного і політичного розвитку країни.

Завдання дисципліни «Соціальне забезпечення» полягають у систематизуванні знань щодо основних інститутів соціального забезпечення для подальшого використання в практичній діяльності; підготовці студентів до самостійного вирішення професійних завдань при застосуванні правових норм соціального забезпечення.

Міждисциплінарні зв'язки: В освітньо-професійних програмах підготовки бакалавра «Соціальне забезпечення» вивчається після опанування дисципліни «Конфліктологія» та «Гендерна психологія». Вивчення дисципліни «Соціальне забезпечення» дає базові знання як для подальшого вивчення дисципліни «Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності», так і інших правових дисциплін, пов'язаних із соціальною сферою.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- правові засади соціального забезпечення в контексті нових умов соціально-економічного і політичного розвитку країни;

вміти:

- систематизувати основні інститути соціального забезпечення для подальшого використання в практичній діяльності;
- самостійно вирішувати професійні завдання при застосуванні правових норм соціального забезпечення.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
	ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК6.	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
	ЗК7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК9.	Здатність працювати в команді.
	ЗК10.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК11.	. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК12.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та тендерні проблеми.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (КФ)		СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
		СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
		СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
		СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
		СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК НАУКОВА ГАЛУЗЬ

Поняття предмета соціального забезпечення. Метод правового регулювання відносин з соціального забезпечення. Предмет науки соціального забезпечення.

Поняття принципів правового регулювання соціального забезпечення. Поняття і характеристика системи галузі соціального забезпечення. Поняття та особливості джерел соціального забезпечення. Види джерел права соціального забезпечення.

Тема 2. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК БАЗОВА КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ПРАВО НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЙОГО ГАРАНТІЇ

Соціальна держава: поняття, ознаки, моделі, критерії, мета, завдання, принципи та значення. Соціальне забезпечення як складова соціальної політики. Соціальні зобов'язання держави в сфері соціального забезпечення. Соціальне забезпечення як фундаментальна категорія права соціального забезпечення. Світові системи соціального забезпечення.

Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Тема 3. ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття та принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів. Державні соціальні стандарти в Україні як гарантія формування європейського рівня і якості життя. Класифікація соціальних нормативів. Прожитковий мінімум – базовий державний соціальний стандарт, його значення та мета використання. Державні соціальні гарантії, порядок їх визначення та затвердження. Поняття і юридичне значення мінімальної заробітної плати. Споживчий кошик як складова державних соціальних гарантій.

Тема 4. ПРАВОВІДНОСИНИ З СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ

Загальна характеристика і види правовідносин по соціальному забезпеченню (матеріальні, процедурні і процесуальні). Правовий статус суб'єктів правовідносин. Правоздатність і дієздатність фізичних осіб. Зміст правовідносин по соціальному забезпеченню. Об'єкти правовідносин: пенсії, допомоги, послуги. Захист суб'єктивних прав громадян і забезпечення виконання обов'язків сторін. Особливості юридичних фактів і складів, що породжують, змінюють і припиняють правовідносини по соціальному забезпеченню.

Поняття, ознаки і види соціальних ризиків.

Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття і загальна характеристика організаційно-правових форм соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Державне соціальне забезпечення. Недержавне соціальне забезпечення. Види особистих заощаджень на «старість». Недержавне пенсійне забезпечення. Особисте страхування. Соціальний пакет підприємства (установи, організації). Довічне утримання. Родинна підтримка. Благодійність. Волонтерська діяльність. Гуманітарна допомога.

Тема 6. СТРАХОВИЙ СТАЖ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВОГО СТАЖУ

Поняття страхового стажу. Значення страхового стажу в праві соціального забезпечення. Поняття трудового стажу. Види трудового стажу: загальний, спеціальний, безперервний. Періоди, що включаються в загальний трудовий стаж. Вирахування загального трудового стажу. Спеціальний трудовий стаж. Вирахування спеціального трудового стажу. Вислуга років як особливий вид спеціального трудового стажу роботи. Поняття і юридичне значення безперервного трудового стажу. Правила його обчислення. Докази загального і спеціального трудового стажу (документи, показання свідків).

Тема 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЛІДАРНІЙ СИСТЕМІ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НАКОПИЧУВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ

Система пенсійного забезпечення в Україні. Поняття, види і соціальне призначення пенсії. Основні стадії здійснення права на трудову пенсію. Суб'єкти пенсійного страхування у солідарній системі. Пенсія за віком: поняття та підстави призначення. Пенсії по інвалідності: поняття інвалідності та поняття пенсії по інвалідності. Пенсії у зв'язку з втратою годувальника. Призначення, перерахунок та виплата пенсій у солідарній системі. Суб'єкти пенсійного страхування в накопичувальній системі. Види довічних пенсій. Порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії. Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди, їх види та органи управління. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Види пенсійних виплат в системі недержавного пенсійного забезпечення, умови та порядок їх виплати. Державний нагляд та контроль у накопичувальній пенсійній системі. Відповідальність юридичних осіб, які надають послуги в накопичувальній пенсійній системі.

Тема 8. СТРАХОВІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ДЕРЖАВНІ (НЕСТРАХОВІ) СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Допомога з безробіття. Матеріальна й інша допомога безробітному і членам його родини. Допомоги з тимчасової непрацездатності. Страхові виплати у зв'язку з нещасним випадком і професійним захворюванням. Допомоги, зумовлені народженням дитини. Процедура і терміни звернення за призначенням допомог. Документи, необхідні для прийняття рішень про

призначення кожної з зазначених допомог.

Поняття соціальної допомоги як організаційно-правової форми соціального забезпечення. Прожитковий мінімум – головна умова, що визначає право на соціальну допомогу. Порядок і умови призначення окремих видів державної соціальної допомоги. Різноманіття видів соціальної допомоги. Допомоги особам, які не мають права на пенсію. Допомоги у зв'язку з інвалідністю. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державні допомоги сім'ям з дітьми.

Тема 9. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття і принципи соціального обслуговування. Соціально-побутове обслуговування вдома. Коло осіб, що мають право на побутове обслуговування вдома. Види, порядок і умови надання соціальних послуг удома. Стаціонарне соціальне обслуговування. Умови і порядок приміщення громадян у стаціонарні установи. Види послуг, що надаються в стаціонарних установах. Умови оплати соціальних послуг. Дитячі будинки-інтернати й інші стаціонарні установи для дітей. Протезно-ортопедична допомога і забезпечення інвалідів засобами пересування.

Тема 10. ЗАХИСТ ПРАВ ОСІБ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття захисту, форм та способів захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Юрисдикційна та неюрисдикційна форми захисту. Визнання права, примушення до виконання обов'язків та ін. способи захисту. Особливості та порядок здійснення судового захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин.

Особливості та порядок здійснення адміністративного захисту прав суб'єктів соціально-забезпечувальних правовідносин. Соціальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Загальнотеоретичний аспект юридичної відповідальності. Юридична відповідальність у праві соціального забезпечення. Цивільно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Адміністративно-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність у сфері соціального забезпечення. Кримінально-правова відповідальність у сфері соціального забезпечення.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №3							
Тема 1. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК НАУКОВА ГАЛУЗЬ	10	2		2		6	Залік
Тема 2. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК БАЗОВА КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.ПРАВО НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЙОГО ГАРАНТІЇ	10	2		2		6	
Тема 3. ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	2		2		4	
Тема 4. ПРАВОВІДНОСИНИ З СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ	8	2		2		4	
Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	2		2		4	
Тема 6. СТРАХОВИЙ СТАЖ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВОГО СТАЖУ	8	2		2		4	
Тема 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЛІДАРНИЙ. СИСТЕМІ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НАКОПИЧУВАЛЬНИЙ СИСТЕМІ	10	2		2		6	
Тема 8. СТРАХОВІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ДЕРЖАВНІ (НЕСТРАХОВІ) СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	10	2		2		6	
Тема 9. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	2		2		4	
Тема 10. ЗАХИСТ ПРАВ ОСІБ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	10	2		2		6	
Всього за семестр № 3:	90	20		20		50	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема 1. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК НАУКОВА ГАЛУЗЬ	10	2		2		6	Залік
Тема 2. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК БАЗОВА КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.ПРАВО НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЙОГО ГАРАНТІЇ	8	0		0		8	
Тема 3. ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	0		0		8	
Тема 4. ПРАВОВІДНОСИНИ З СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ	10	0		2		8	
Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	0		0		8	
Тема 6. СТРАХОВИЙ СТАЖ У СОЦІАЛЬНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ. ЗНАЧЕННЯ ТРУДОВОГО СТАЖУ	10	2		2		6	
Тема 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СОЛІДАРНІЙ. СИСТЕМІ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У НАКОПИЧУВАЛЬНІЙ СИСТЕМІ	8	0		0		8	
Тема 8. СТРАХОВІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ДЕРЖАВНІ (НЕСТРАХОВІ) СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	0		0		8	
Тема 9. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ВИД СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	8	0		0		8	
Тема 10. ЗАХИСТ ПРАВ ОСІБ ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12	2		2		8	
Всього за семестр № 3:	90	6		8		76	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Поняття та система права соціального захисту, його основні принципи та джерела
2. Правовідносини і суб'єкти соціального захисту України
3. Соціальні ризики та соціальні стандарти соціального захисту
4. Соціальне страхування: основні види та правові засади
5. Державний центр зайнятості: правові засади діяльності та основні функції
6. Пенсійне забезпечення в Україні. Правові засади, основні види та система організації
7. Трудові пенсії. Порядок призначення та виплати
8. Правові засади діяльності недержавних пенсійних фондів
9. Державні соціальні допомоги
10. Правові основи соціального обслуговування в системі соціального захисту

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми курсових робіт – не передбачено навчальним планом

5.1.2. Теми наукових робіт

Перелік тем для реферування та підготовки доповідей чи презентацій:

1. Етапи формування та розвитку державної системи соціального забезпечення України.
2. Концепція реформи соціального забезпечення в Україні.
3. Соціальна забезпечення – пріоритетний напрям соціальної політики держави.
4. Еволюція системи соціального забезпечення та соціальної підтримки в Україні.
5. Проблеми фінансового забезпечення державних соціальних гарантій на рівні державних соціальних стандартів.
6. Порядок формування, встановлення та затвердження державних соціальних стандартів і нормативів.
7. Значення рівня забезпечення прожиткового мінімуму для здійснення соціального забезпечення громадян в Україні. Нормативний метод обчислення прожиткового мінімуму в Україні.
8. Зарубіжний досвід нормативно-правового забезпечення соціальної підтримки громадян.
9. Ознаки відносин із соціального обслуговування.
10. Громадяни як суб'єкти, що отримують соціальне забезпечення.
11. Суб'єкти, які сприяють реалізації права на соціальне забезпечення.
12. Зміст правовідносин із соціального забезпечення.
13. Сутність страхового стажу.
14. Пенсії за вислугу років державним службовцям.
15. Соціальні ризики як підстава виникнення у особи права на соціальне забезпечення.
16. Загальна характеристика постійної непрацездатності.
17. Поняття, ознаки та порядок встановлення стійкої непрацездатності.
18. Причини інвалідності.
19. Поняття, порядок підтвердження тимчасової втрати працездатності.
20. Пенсійне страхування в Україні.
21. Необхідність реформування системи пенсійного страхування в Україні.
22. Теоретико-методологічні основи пенсійного забезпечення.
23. Становлення та розвиток недержавної системи пенсійного забезпечення в незалежній Україні.
24. Зарубіжний досвід організації системи недержавного пенсійного забезпечення.
25. Роль недержавних пенсійних фондів, банківської системи та акціонерних товариств у розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення.
26. Недержавна система пенсійного забезпечення в Україні.

27. Державна та недержавна системи пенсійного забезпечення: позитивні та негативні сторони.
28. Правові умови надання допомог з безробіття особам, незастрахованим у системі соціального страхування.
29. Підстави відкладення, скорочення та припинення виплати допомог з безробіття.
30. Одноразова виплата допомоги з безробіття для організування безробітними підприємницької діяльності.
31. Тривалість виплати допомог за тимчасової непрацездатності.
32. Підстави та умови надання допомоги при народженні дитини застрахованими особами.
33. Допомоги особам, які мають право на пенсію.
34. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
35. Державні допомоги сім'ям з дітьми.
36. Державна соціальна допомога для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.
37. Субсидії на оплату житлово-комунальних послуг.
38. Правовий статус окремих категорій непрацездатних громадян в Україні.
39. Соціальний захист окремих категорій непрацездатних громадян в Україні.
40. Соціальний захист непрацездатних громадян в Україні та в країнах ЄС: порівняльна характеристика.

Перелік питань до відкритих дискусій:

1. Поняття соціального забезпечення, соціального захисту, соціальної політики держави.
2. Основні напрями діяльності держави у сфері соціального забезпечення.
3. Функції соціально-забезпечувальної політики держави.
4. Історія виникнення та розвитку соціального забезпечення.
5. Які блага передбачає достатній життєвий рівень?
6. Який нормативно-правовий акт регулює питання державних соціальних стандартів та державних соціальних гарантій?
7. Що таке державні соціальні гарантії?
8. Які ви знаєте основні державні соціальні гарантії?
9. Що ви розумієте під соціальними нормами і нормативами?
10. З якою метою встановлюють державні соціальні стандарти і нормативи?
11. За якими принципами формуються державні соціальні стандарти і нормативи?
12. У якому порядку формуються, встановлюються та затверджуються державні соціальні стандарти і нормативи?
13. У чому полягає нормативний метод обчислення прожиткового мінімуму в Україні?
14. Які ви знаєте види нормативно-правових актів за критерієм юридичної сили?
15. Які ви знаєте конституційні закони у сфері соціального забезпечення?

16. Назвіть поточні закони у сфері соціального забезпечення.
17. Назвіть види підзаконних нормативно-правових актів.
18. Які ви знаєте підзаконні нормативно-правові акти в сфері соціального забезпечення?
19. Які ви знаєте види соціально-забезпечувальних правовідносин?
20. Проаналізуйте підстави виникнення соціально-забезпечувальних правовідносин.
21. Які ви знаєте процедурні правовідносини в соціальному забезпеченні?
22. Назвіть суб'єкти соціально-страхових правовідносин.
23. Проаналізуйте юридичні факти, що передують соціально-забезпечувальним правовідносинам.
24. Розкрийте сутність поняття соціальні ризики.
25. Виділіть основні ознаки соціальних ризиків.
26. Які основні види соціальних ризиків ви знаєте?
27. Дайте загальну характеристику груп інвалідності.
28. З'ясуйте характерні особливості розслідування нещасного випадку на виробництві.
29. Що таке непрацездатність?
30. Назвіть основні ознаки непрацездатності.
31. Розкрийте порядок підтвердження малозабезпеченості.
32. Яким чином можна підтвердити тимчасову втрату працездатності?
33. Назвіть основні види пенсій.
34. З'ясуйте характерні особливості пенсійного забезпечення осіб, які мають особливі заслуги перед державою.
35. Від чого залежить встановлення розміру пенсій з інвалідності?
36. Що таке пенсії за вислугу років?
37. Який розмір пенсій встановлюється для державних службовців, працівників силових структур?
38. Які основні законодавчі акти, присвячені пенсійному забезпеченню в Україні?
39. Від чого залежить розмір пенсій в Україні?
40. Визначте порядок надання пенсій з інвалідності.
41. Розкрийте сутність поняття «загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
42. Які основні принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування ви знаєте?
43. Охарактеризуйте порядок обчислення пенсії за віком у солідарній системі.
44. З'ясуйте умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника.
45. Який розмір пенсії встановлюється у разі втрати годувальника?
46. Розкрийте головні механізми управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
6. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Соціальне забезпечення» використовуються різні методи навчання – від пояснювально-ілюстративних до проблемних.

Наглядною є умовно-графічна інформація (схеми, таблиці, графіки тощо). До активних методик навчання входять ділові, управлінські та навчальні ігри, тренінги. У процесі проведення ігор реалізуються такі психолого-дидактичні закономірності:

- принцип негайного застосування знань;
- зведення абстрактних знань і понять на рівень чуттєвого перетворення матеріалу;
- наближення до практичного розуміння економічних категорій та закономірностей.

Серед найважливіших засобів навчання у поєднанні з активною діяльністю студентів, особливо активно використовуються засоби інтерактивного навчання (презентації, фільми, анімація тощо). Індивідуальні завдання мають переважно дослідницький характер.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

7.1. Контрольні питання, що виносяться на підсумковий контроль(залік).

1. Соціальне забезпечення та його місце у системі соціального захисту.
2. Поняття та види організаційно-правових форм соціального забезпечення.
3. Відмінність загальнообов'язкового державного соціального страхування від цивільно-правового договору страхування.
4. Поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування та його види.
5. Інші (додаткові) соціального забезпечення: місцеві бюджети, соціальні фонди підприємств, недержавні пенсійні фонди, благодійні організації.
6. Предмет права соціального забезпечення.
7. Матеріальні відносини з приводу призначення та виплати пенсій, призначення та виплати допомог, надання натуральних видів утримання та різних соціальних послуг.
8. Процедурні відносини з приводу встановлення юридичних фактів, порядку призначення різних видів соціального забезпечення, прийняття рішення із надання різних видів соціального забезпечення.
9. Свобода вибору громадянами конкретних видів соціального забезпечення.
10. Особливості методів права соціального забезпечення.
11. Система права соціального забезпечення.
12. Співвідношення між правом соціального забезпечення та законодавством соціального забезпечення.
13. Поняття та загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
14. Загальність соціального забезпечення, диференціація умов і рівня соціального забезпечення, фінансування та цільове використання коштів.
15. Поняття та види джерел права соціального забезпечення.

16. Право на добровільне внесення страхових внесків до накопичувальних державних фондів і недержавних страхових фондів.
17. Право на судове оспорування умов надання соціального забезпечення та його розмірів.
18. Поняття, види та докази трудового стажу.
19. Значення трудового стажу для соціального забезпечення.
20. Загальний трудовий стаж.
21. Трудовий страховий стаж.
22. Поняття спеціального стажу і вислуги років.
23. Порядок обчислення спеціального стажу трудового стажу.
24. Пенсії, їх поняття. Відмінність пенсійних виплат від інших виплат громадянам.
25. Класифікація пенсій: трудові та соціальні, пенсії за особливі заслуги.
26. Види трудових пенсій.
27. Джерела пенсійного забезпечення.
28. Особливості пільгового забезпечення окремих категорій громадян.
29. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.
30. Пенсія за віком: поняття і її відмінність від інших пенсій.
31. Підстави виникнення права на пенсію за віком.
32. Порядок нарахування пенсії за віком.
33. Особливості пенсійного забезпечення окремих категорій сімей у разі втрати годувальника.
34. Поняття пенсії за інвалідністю. Підстави виникнення права на пенсію.
35. Види пенсій по інвалідності, розміри.
36. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника. Підстави виникнення та розмір пенсії.
37. Поняття пенсії у втраті годувальника, її відмінність від інших пенсій.
38. Підстави виникнення права на пенсію в разі втрати годувальника.
39. Поняття пенсій за вислугу років та їх відмінність від інших пенсій. Підстави їх виникнення.
40. Поняття та підстави виникнення права на соціальну пенсію.
41. Порядок призначення та виплата соціальної пенсії.
42. Пенсії за вислугу років державним службовцям, суддям працівникам прокуратури та митних органів.
43. Поняття соціальної пенсії, її відмінність від інших пенсій.
44. Допомога сім'ям із дітьми.
45. Право сімей із дітьми на допомогу.
46. Умови призначення державної допомоги.
47. Допомога на дітей, що перебувають під опікою або піклуванням. 4
48. Допомога малозабезпеченим сім'ям із дітьми.
49. Поняття тимчасової непрацездатності
50. Розміри допомоги з тимчасової непрацездатності і порядок виплати.
51. Допомога у зв'язку з похованням.
52. Умови призначення допомоги та розмір виплати допомоги по безробіттю та допомоги на поховання.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Система суспільно-економічних заходів, спрямованих на матеріальне забезпечення населення від соціальних ризиків – це:
 1. Соціальне забезпечення;
 2. Соціальні гарантії;
 3. Соціальне страхування;
 4. Соціальний менеджмент.

2. Суб'єктами правовідносин з соціального забезпечення є:
 1. Фізична особа;
 2. Сім'я;
 3. Державний орган;
 4. Усі відповіді є правильними.

3. Подія, з настанням якої виникає право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення або соціальних послуг, передбачених законами України з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування:
 1. Соціальний ризик;
 2. Страховий випадок;
 3. Соціальна гарантія;
 4. Страховий ризик.

4. Спеціальна працездатність – це:
 1. Здатність до професійної або некваліфікованої праці, що збереглася у осіб, які зазнали каліцтва;
 2. Здатність працівника до роботи певним фахом і на певній посаді;
 3. Здатність працювати в певних несприятливих умовах (виробничих чи кліматичних);
 4. Здатність до виконання будь-якої роботи у звичайних умовах праці.
 5. Безробіття, яке виникає внаслідок коливань економіки називається:
 1. Сезонним;
 2. Структурним;
 3. Циклічним;
 4. Фрикційним.

6. Набір продовольчих і непродовольчих товарів та послуг у натуральному і вартісному вираженні, що забезпечує задоволення основних фізіологічних і соціально-культурних потреб людини – це:
 1. Мінімальний споживчий бюджет;
 2. Споживчий кошик;
 3. Прожитковий мінімум;
 4. Неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

7. Страхувальниками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням є:

1. Держава;
2. Цільові фонди;
3. Наймані працівники;
4. Роботодавці.

8. Наданням субсидій для відшкодування витрат на оплату житловокомунальних послуг займаються:

1. Управління молоді та спорту;
2. Управління праці та соціального захисту населення;
3. Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
4. Департамент міського господарства.

9. Основними джерелами коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування є:

1. Бюджетні кошти;
2. Внески роботодавців;
3. Благодійні внески;
4. Гранти.

10. Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері зайнятості є:

1. Міністерство соціальної політики;
2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі;
3. Міністерство молоді та спорту;
4. Міністерство фінансів.

11. Який з перелічених платежів не відноситься до соціального страхування?

1. Пенсія;
2. Допомога у зв'язку із тимчасовою втратою працездатності;
3. Стипендія;
4. Допомога на випадок безробіття.

12. За рахунок коштів Фонду державного соціального страхування на випадок безробіття забезпечується:

1. Асигнування державного бюджету;
2. Створення робочих місць;
3. Допомога по безробіттю, у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності;
4. Організація навчання для безробітних.

13. Органом, який здійснює керівництво та управління загальнообов'язковим

державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням, провадить акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечує фінансування виплат за цими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування є:

1. Пенсійний фонд;
2. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності;
3. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;
4. Фонд соціального страхування.

14. Грошові виплати в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що здійснюються у вигляді пенсії, довічної пенсії або одноразової виплати – це:

1. Пенсійні активи;
2. Пенсійні виплати;
3. Соціальна пенсія;
4. Пенсійні розрахунки.

15. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування передбачає:

1. Здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду;
2. Накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах;
3. Добровільну участь громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень;
4. Усі відповіді є правильними.

16. Що з переліченого не є суб'єктом солідарної системи пенсійного забезпечення в Україні?

1. Пенсійний фонд;
2. Уповноважений банк;
3. Страхувальники;
4. Накопичувальний фонд.

17. Перший рівень системи пенсійного забезпечення України включає:

1. Солідарну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
2. Систему медичного забезпечення пенсіонерів;
3. Систему недержавного пенсійного забезпечення;
4. Накопичувальну систему загальнообов'язкового пенсійного страхування.

18. Другий рівень системи пенсійного забезпечення України включає:

1. Солідарну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
2. Систему медичного забезпечення пенсіонерів;
3. Систему недержавного пенсійного забезпечення;
4. Накопичувальну систему загальнообов'язкового пенсійного страхування.

19. Третій рівень системи пенсійного забезпечення України включає:

1. Солідарну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
2. Систему медичного забезпечення пенсіонерів;
3. Систему недержавного пенсійного забезпечення;
4. Накопичувальну систему загальнообов'язкового пенсійного страхування.

20. Пенсії мають забезпечувати рівень життя не нижчий за:

1. Прожитковий мінімум;
2. Мінімальну заробітну плату;
3. Середній дохід в галузях економіки;
4. Середню заробітну плату.

21. Пенсія за віком призначається:

1. На 10 років;
2. На 25 років;
3. Довічно;
4. Залежно від розміру внесків.

22. Який із зазначених нормативно-правових актів регулює порядок формування Накопичувального пенсійного фонду та фінансування за рахунок його коштів видатків на оплату договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам?

1. Закон України «Про страхування»;
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»;
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

23. За рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі не призначається така пенсійна виплата:

1. Пенсія за віком;

2. Пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання;
 3. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника;
- 30
4. Педагогічна пенсія.

24. Період, протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не

меншій, ніж мінімальний страховий внесок – це:

1. Страховий строк;
2. Трудовий стаж;
3. Пенсійний стаж;
4. Страховий стаж.

25. Особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років та наявності страхового стажу не менше:

1. 15 років;
2. 20 років;
3. 25 років;
4. Не має правильної відповіді.

26. За кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і 30 років жінкам пенсія за віком збільшується на:

1. 1 відсоток розміру пенсії;
2. 5 відсотків розміру пенсії;
3. 9 відсотків розміру пенсії;
4. 13 відсотків розміру пенсії.

27. Залежно від ступеня втрати працездатності визначено:

1. Дві групи інвалідності;
2. Три групи інвалідності;
3. Чотири групи інвалідності;
4. П'ять груп інвалідності.

28. Пенсія інвалідам I групи призначається в такому розмірі:

1. 50 відсотків пенсії за віком;
2. 70 відсотків пенсії за віком;
3. 90 відсотків пенсії за віком;
4. 100 відсотків пенсії за віком.

29. Встановлений актами законодавства України механізм підвищення грошових доходів громадян, що дає можливість частково або повністю відшкодувати їм подорожчання споживчих товарів і послуг – це:

1. Девальвація;
2. Інфляція;

3. Індexація;
4. Субсидія.

30. Адресна безготівкова допомога сім'ї, яка надається на погашення витрат з оплати житлово-комунальних послуг – це:

1. Девальвація;
2. Інфляція;
3. Індexація;
4. Субсидія.

31. Заява про призначення пенсії за віком може бути подана застрахованою особою не раніше ніж:

1. За місяць до досягнення пенсійного віку;
2. За місяць після досягнення пенсійного віку;
3. За два місяці до досягнення пенсійного віку;
4. За два місяці після досягнення пенсійного віку.

32. Принцип цільового використання коштів соціального страхування передбачає:

1. Використання коштів виключно на виплату пенсій;
2. Використання коштів на цілі, передбачені Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
3. Викорінення корупційних складових соціального страхування;
4. Усі відповіді є правильними.

33. Яким нормативно-правовим актом визначаються основні види соціальних послуг у сфері зайнятості:

1. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю»;
2. Закон України «Про зайнятість населення»;
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
4. Закон України «Про соціальні послуги».

34. Сім'я, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї – це:

1. Незабезпечена сім'я з дітьми;
2. Багатодітна сім'я;
3. Малозабезпечена сім'я з дітьми;
4. Бідна сім'я з дітьми.

35. Який з видів державної допомоги з дітьми не передбачено Законом України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»?

1. Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами;
2. Допомога при народженні дитини;

- 3. Допомога садиноким матерям;
- 4. Допомога на навчання.

36. Допомога при народженні дитини призначається у розмірі:

- 1. 41280 грн.;
- 2. 45280 грн.;
- 3. 49280 грн.;
- 4. 53280 грн..

37. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, надається у розмірі, що становить:

- 1. Один прожитковий мінімум для дитини відповідного віку;
- 2. Два прожиткових мінімуми для дитини відповідного віку;
- 3. Три прожиткових мінімуми для дитини відповідного віку;
- 4. Чотири прожиткових мінімуми для дитини відповідного віку.

38. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям призначається строком на:

- 1. 3 місяці;
- 2. 6 місяців;
- 3. 9 місяців;
- 4. 1 рік.

39. Заява на отримання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям

подається до:

- 1. Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
 - 2. Служби у справах дітей;
 - 3. Управління праці та соціального захисту населення;
 - 4. Управління молоді та спорту.
40. Особи із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – це особи віком:
- 1. Від 18 до 21 року;
 - 2. Від 18 до 23 років;
 - 3. Від 18 до 25 років;
 - 4. Від 18 до 27 років.

41. Юридичні факти – це об'єктивні обставини, із якими пов'язані:

- 1. Виникнення правовідносин;
- 2. Зміна правовідносин;
- 3. Припинення правовідносин;
- 4. Усі відповіді є правильними.

42. Які правовідносини із соціального забезпечення припиняються з одноразовим виконанням обов'язків?

1. Протезування;
2. Пенсійні правовідносини за віком;
3. Правовідносини з виплат допомоги у разі тимчасової непрацездатності;
4. Правовідносини з інвалідності.

43. Що з переліченого не є об'єктом матеріальних правовідносин з соціального забезпечення:

1. Пенсія;
2. Соціальна допомога сім'ям з дітьми;
3. Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям;
4. Заробітна плата.

44. Яким нормативно-правовим актом встановлюється прожитковий мінімум?

1. Закон України «Про межу малозабезпеченості»;
2. Закон України «Про Державний бюджет України»;
3. Бюджетний кодекс;
4. Спеціальна Постанова Кабінету Міністрів України.

45. Мінімальна виплата, гарантована державою тим категоріям громадян, які вже не є працездатними, але з якоїсь причини не набули права на отримання будь-якої іншої пенсії – це:

1. Спеціальна пенсія;
2. Адресна пенсія;
3. Соціальна пенсія;
4. Мінімальна пенсія.

46. Пенсійний вік в Україні становить:

1. 55 років;
2. 57 років;
3. 60 років;
4. 62 роки.

47. Соціальне обслуговування здійснюється шляхом надання соціальних послуг:

1. За місцем навчання;
2. За місцем роботи;
3. За місцем проживання;
4. За місцем відпочинку.

48. Розміри внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від його виду встановлюються:

1. Щоденно;
2. Щомісячно;
3. Щоквартально;
4. Щорічно.

49. Розміри внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування залежно від його виду встановлюються:

1. Верховною Радою України;
2. Президентом України;
3. Кабінетом Міністрів України;
4. Органами місцевого самоврядування.

50. Орган, який здійснює виплати окремих видів соціального забезпечення, є:

1. Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
2. Служба у справах дітей;
3. Управління праці та соціального захисту населення;
4. Управління молоді та спорту.

51. Система пенсійного забезпечення в Україні складається з:

1. Солідарної система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
2. Накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
3. Системи недержавного пенсійного забезпечення;
4. Всі відповіді вірні.

52. Система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в Україні складається з:

1. Солідарної система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
2. Накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
3. Системи недержавного пенсійного забезпечення;
4. Всі відповіді вірні.

53. Система накопичувального пенсійного забезпечення в Україні складається з:

1. Солідарної система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
2. Накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
3. Системи недержавного пенсійного забезпечення;
4. Всі відповіді вірні.

54. Суб'єктами солідарної системи є:

1. Застраховані особи;
2. Страхувальники;
3. Міністерство фінансів;
4. Уповноважений банк;
5. Підприємства, установи, організації), що здійснюють виплату і доставку

пенсій;

6. Пенсійний фонд;

7. Державне казначейство.

55. Суб'єктами системи накопичувального пенсійного забезпечення є

1. Особи, від імені та на користь яких здійснюється накопичення та інвестування коштів;

2. Підприємства, установи, організації та фізичні особи, що здійснюють перерахування внесків до системи накопичувального пенсійного забезпечення;

3. Державне казначейство;

4. Накопичувальний фонд;

5. Недержавні пенсійні фонди;

6. Юридичні особи, які здійснюють адміністративне управління

Накопичувальним фондом і недержавними пенсійними фондами та управління їх пенсійними активами;

7. Страхові організації;

і) Зберігач;

ї) Міністерство фінансів.

56. За рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі призначаються такі

пенсійні виплати:

1. Пенсія за віком;

2. Довічна пенсія подружжя;

3. Пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання;

4. Одноразова виплата;

5. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника.

57. За рахунок коштів Накопичувального фонду, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках, здійснюються такі пенсійні виплати:

1. Довічна пенсія з установленим періодом;

2. Пенсія по інвалідності внаслідок загального захворювання;

3. Довічна обумовлена пенсія;

4. Довічна пенсія подружжя;

5. Одноразова виплата.

58. Розмір пенсії за віком визначається на підставі:

1. Заробітної плати (доходу) застрахованої особи та коефіцієнту страхового стажу застрахованої особи;

2. Заробітної плати (доходу) застрахованої особи та страхового стажу застрахованої особи;

3. Заробітної плати (доходу) застрахованої особи за останні п'ять років.

59. Знайдіть неправильні відповіді. Стаціонарне обслуговування громадян похилого віку та інвалідів згідно із чинним законодавством не здійснюють:

1. Будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів;
2. Волонтерські організації;
3. Геріатричні пансіонати;
4. Пансіонати для ветеранів війни і праці;
5. Відділи соціального забезпечення населення;
6. Психоневрологічні інтернати;
7. Спеціальні будинки-інтернати для престарілих та інвалідів;
8. Санаторії-профілакторії.

60. Знайдіть неправильну відповідь. Держава гарантує кожному ветеранові праці та громадянинові похилого віку певні види соціальної допомоги шляхом:

1. Реалізації права на працю відповідно до професійної підготовки, трудових навичок і з врахуванням стану здоров'я;
2. Забезпечення пенсіями і допомогою;
3. Надання житла;
4. Забезпечення щорічного оздоровлення у санаторіях та будинках відпочинку;
5. Організації соціально-побутового обслуговування, розвитку мережі матеріально-технічної бази для стаціонарних закладів і надомних форм обслуговування громадян похилого віку, а також підготовки відповідних спеціалістів.

61. Накопичувальний фонд – це:

1. Цільовий позабюджетний фонд, який створюється Пенсійним фондом відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;
2. Недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення;
3. Правильних відповідей немає.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання є: залік, поточний тестовий контроль; презентації результатів виконаних завдань і досліджень та інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою

оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в курсі вивчення дисципліни в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівників.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на семінарських та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок протягом семестру	Підготувати наукову роботу, підготувати презентацію за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

При формуванні системи критеріїв оцінювання якості навчання враховуються:

- 1) рівень знань;
- 2) навички самостійної роботи;
- 3) уміння застосувати знання на практиці.

Визначаючи рівень знань, беруться до уваги:

- глибина і міцність знань;
- рівень мислення;
- вміння синтезувати знання по окремих темах;
- вміння складати розгорнутий план відповіді;
- точність формулювання;
- правильність користування понятійним апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- виконання навичок і прийоми виконання семінарських завдань.

Навички самостійної роботи передбачають:

- навички пошуку необхідної літератури;
- орієнтацію в потоці інформації по обраній спеціальності;
- навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, виступу, а також навички науково-пошукової роботи).

Уміння застосувати знання на практиці.

- реалізація на семінарських заняттях.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, в балах і за шкалою ECTS

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
68 – 74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не мають істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 67		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література, інформаційні ресурси в Інтернеті

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник 5-те вид, перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 447 с.
2. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
3. Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін. Право соціального забезпечення Навчальний посібник. Х.: Право, 2019. 376 с.
4. Право соціального забезпечення : навчальний посібник / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.
5. Боднарук М. І., Орловський О. Я., Бурка А. В. Право соціального захисту : навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 184с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Чорненький В.І. Конституційно-правовий статус осіб з інвалідністю в Україні: монографія. Х.: Право, 2017. 232 с.
2. Хуторян Н.М., Сімутіна Я.В., Шумило М.М. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції: монографія. Х.:Право, 2018. 256 с.
3. Прилипко С.М., Ярошенко О.М., Занфірова Т.А., Аркатов Я.А.Загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні:сучасний стан та стратегія розвитку: монографія. Х.: Право, 2017. 208 с.
4. Кошевський В.С., Воробей П.А., Савченко А.В., Семенюк О.О., Колб О.Г.Кримінально-правова охорона соціального та пенсійного страхування:монографія. К.: Юрінком Інтер, 2017. 154 с.
5. Шалієвська Л. І. Пенсійне забезпечення в системі економічної безпекидержави: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 196 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Сервер пошукової системи «Законодавство України». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
- 2 Сайт Пенсійного фонду України. URL: www.pfu.gov.ua/
- 3 Сайт Міністерства соціальної політики України. URL: www.mlsp.gov.ua/
- 4.Сайт Міжнародної організації праці (InternationalLabourOrganization). URL: <http://www.ilo.org/>
- 5.Сайт з каталогами електронних книг. URL: <http://lawbook.org.ua/index.php/component/users/?view=login> («Библиотека юриста»)

6. Сайт з каталогами електронних книг. URL:
http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/
7. Сайт з каталогами електронних книг. URL: <http://www.twirpx.com/file/>
8. Сайт з каталогами електронних книг. URL: www.textbooks.net.ua
9. Сайт з каталогами електронних статей у періодичних виданнях. URL:
www.lawukraine.com URL: www.lawukraine.com URL: <http://www.info-pressa.com/>
 (безкоштовні наукові фахові журнали)
 URL: http://justinian.com.ua/about_ma